

**ΤΟ ΙΔΕΟΛΟΓΗΜΑ
ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ**

**Η ΛΕΗΛΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ
ΕΠΙΤΑΧΥΝΕΤΑΙ**

**Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ
ΔΕΝ ΚΑΘΑΡΙΖΕΤΑΙ
ΑΝΑΤΡΕΠΕΤΑΙ**

Ίσως ποτέ άλλοτε και τόσο emphaticά, στην ιστορία των ανθρώπων κοινωνιών, όσο στη σημερινή ψηφιακή-μοριακή αυτοκρατορία, η κυρίαρχη ιδεολογία δεν διαχώρισε τον άνθρωπο από το φυσικό περιβάλλον και ταυτόχρονα πρόσδεσε τις έννοιες "φύση" και "πολιτισμός" σε μια κοινή έννοια. Όσο παράδοξο κι αν ακούγεται αυτό (από τη στιγμή μάλιστα που κανένας δεν θα μπορούσε να αμφισβητήσει το ρυπογόνο χαρακτήρα αυτού του πολιτισμού), πρόκειται για μια απόλυτη αντιστροφή και εργαλειοποίηση από τους κυρίαρχους της ρήσης "και ο άνθρωπος είναι φύση" με όρους καθολικής επανομηματοδότησης της έννοιας της "φύσης" και της υποκατάστασής της με ένα ελεγχόμενο περιβάλλον που οφείλει να προέρχεται από και να καταλήγει στον άνθρωπο (έτσι γενικευτικά και διαταξικά) Αν στα πρώτα βήματά του, ο καπιταλισμός και η επιστήμη του, προσπαθούσε να τιθασεύσει και να εργαλειοποιήσει το φυσικό περιβάλλον αναγνωρίζοντάς το ως μια εχθρική-ανταγωνιστική για την "ανθρώπινη μοίρα" κατάσταση (προεκτείνοντας έτσι την σκοταδιστική κοσμοαντίληψη του χριστιανικού μεσαίωνα που ανίχνευσε στις "άγριες" πλευρές του ανθρώπου την αμαρτία), ο καπιταλισμός των νέων τεχνολογιών, έχει πλέον "πέσει" τους υπηκόους του, ότι οποιαδήποτε διαχωριστική σκέψη ανάμεσα στο "κοινωνικό και το φυσικό" είναι λάθος. Αν ο Λαρβίνος θεμελίωσε πριν 2 αιώνες τη θεωρία της "κυριαρχίας του πιο δυνατού", σήμερα, στην εποχή των γονιδίων και της γενετικής, του "πολυμορφισμού", της "εξατομίκευσης" των συμπεριφορών με βάση το γενετικό υλικό, ο μεγάλος πατέρας φαίνεται να "αμφισβητείται". Κι όμως δεν είναι έτσι ακριβώς. Ο "μεταδαρβινισμός" των επιστημών ουσιαστικά προεκτείνει τη Μεγάλη Θεωρία: σήμερα για τους επιστήμονες η "οικολογική εστία", οι κοινωνικές σχέσεις και συμπεριφορές, δεν είναι παρά η αντικειμενική προβολή του κληρονομικού υλικού του πληθυσμού...Ο κόσμος των επιστημόνων θωρακίζει τον κόσμο των αφεντικών. Η μόνη "φύση" που μπορεί να γίνει διακριτή είναι αυτή των σαπηνευτικών καρτ-ποστάλ, των διακοπών, των "πνευμόνων πρασίνου", των "προστατευόμενων περιοχών ιδιαίτερου κάλους" "των χαλαρωτικών τοπίων" για το δυτικό υπήκοο των μεγάλων μητροπόλεων, ως ένα αισθητικό περίεργο...Η επικυριαρχία του "πολιτισμικού" πάνω στο "φυσικό" έρχεται σαν μια αυτονομία προέκτασή του, μια ορθολογική εξέλιξη του ανθρώπινου νου και των κοινωνιών του... Η φύση είναι ένα απόθεμα αγαθών, ένας ζωντανός οργανισμός, μια μηχανή, που πρέπει είτε να ληλατηθεί είτε να γίνει "ορθολογικά" διαχειρίσιμη.

Είναι μια αξία από μόνη της από τη στιγμή που με τον οποιοδήποτε τρόπο (ακόμα και δια της οδού της "απλής" επιστημονικής παρατήρησης), παράγει για τον άνθρωπο. Μέσα σε αυτήν τη συνθήκη λοιπόν, οι κυριαρχούμενοι έμαθαν ότι οφείλουν να σκέφτονται εγκάρσια κάθε αλληλεπίδραση ανάμεσα στο προσωπικό, το κοινωνικό και το οικοσύστημα με όρους που θα επιβεβαιώνουν το κυρίαρχο σύστημα και θα νομιμοποιούν την ιδεολογία του.

Ο όρος "ανάπτυξη", "εξέλιξη" κτλ., διαχρονικά αποτέλεσε για τους κυρίαρχους το βασικό ιδεολογικό (και όχι μόνο) εργαλείο καθυπόταξης και λεηλασίας, κοινωνικά, ταξικά, υπαρξιακά και περιβαλλοντικά. Κι αν στα πρώιμα στάδια του καπιταλισμού η "ανάπτυξη" ντύθηκε με το μανδύα του ορθού λόγου και της αντιπαράθεσης με το σκοταδισμό του χριστιανισμού, στήνοντας ένα νέο ιερατείο, μια νέα θεολογία, αυτή τη φορά της μηχανιστικής-εργαλειακής αντίληψης του κόσμου, η σύγχρονη ρητορεία της ανάπτυξης, θρονιασμένη για τα καλά στην απόλυτη νομιμοποίησή της, δικτατορικά διαφεντεύει κάθε σκέψη για το παρόν και το μέλλον της ζωής. Ντυμένη με την ουδετερότητα μιας φυσικής ανθρώπινης κίνησης, η έννοια ανάπτυξη αποτελεί έναν "πανανθρώπινο" μονόδρομο πάνω στον οποίο οφείλουν να βαδίσουν όλοι. Ακόμα και οι φωνές "κριτικής", οι αριστερές υποστυλώσεις του αστικού πολιτισμού (που ψελλίζουν κάτι φιλόφρονα και οικολογίζοντα) οφείλουν να απαντούν αποδεχόμενες τον πρωταρχικό όρο: η ανάπτυξη με κάθε μέσο είναι το φυσικό ζητούμενο, η μεταμοντέρνα "μοίρα" της ανθρώπινης ζωής και καθετί αντίθετο, δεν μπορεί παρά να είναι αναχρονιστικό και έρμαιο ενός ανιστόρητου ανορθολογισμού. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εξάλλου, ξεριζώθηκαν και αφανίστηκαν διαφορετικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης, έγινε επίθεση σε οποιοδήποτε δίκτυο στοιχειώδους αδιαμεσολάβητης κοινωνικής αλληλεγγύης, στο βαθμό που αυτά αποτελούσαν εμπόδιο στον εξορθολογισμό των κυρίαρχων. Την ίδια στιγμή η εκσυγχρονιστική βαρβαρότητα, στην οικουμενική επέλασή της για τον απόλυτο έλεγχο και την αγορά, στήνεται διαρκώς με επιθετικότερο σχηματισμό, είτε περιθωριοποιώντας και αποκλείοντας ολόκληρα κοινωνικά και γεωγραφικά κομμάτια, είτε στήνοντας θύλακες προνομιούχων

Είναι παραπάνω από σαφές, ότι ο αστικός πολιτισμός ήταν, είναι και θα παραμείνει εχθρικός στο περιβάλλον. Η συγκεκριμένη πραγματικότητα, που κουβαλά μια ιστορική αιώνων, τείνει να αφομοιωθεί από όλους πλέον με μια μονοδιάστατη διστορικότητα, ως μία αυτονόητη και φυσική διαδικασία, μια προέκταση των "ανθρώπινων δυνατοτήτων", η οποία έχει αποικιοποιήσει απόλυτα τη σκέψη και την καθημερινή γλώσσα. Για τον κυρίαρχο λόγο η ρύπανση, μικρή ή μεγάλη, η ανισορροπία του οικοσυστήματος, μικρή ή μεγάλη, δεν είναι ένα αποτέλεσμα κοινωνικών διεργασιών, σχέσεων κυριαρχίας και υποταγής, αλλά μια φυσική καθημερινή κατάσταση επικράτησης του ανθρώπου πάνω στη φύση, η οποία επικράτηση βέβαια οφείλει να είναι πλέον ορθολογικά διατυπωμένη.

Είναι κοινός νους ότι μέσα στα τελευταία 50 χρόνια τουλάχιστον, έχει

προκληθεί τόση ζημιά στο οικοσύστημα, όσο όλα τα προηγούμενα χρόνια των ανθρώπινων κοινωνιών. Κι αυτό δεν έχει να κάνει με έναν πρόσκαιρο τυχοδιωκτισμό του κεφαλαίου, για να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του. Η συσσώρευση πλούτου, προϋποθέτει το να αναγνωριστεί ένα εκμεταλλεύσιμος φυσικός πλούτος (συμπεριλαμβανομένου και του ανθρώπου) να οργανωθεί κατάλληλα, να ασκηθεί πάνω του ένα πλέγμα εξουσιών και να λεηλατηθεί. Είναι μια φυσική απόρροια αυτού του πολιτισμού και της φιλοσοφίας του (και σε καμιά περίπτωση βέβαια "προνόμιο" λίγων "κακών και αδιάφορων" πολυεθνικών εταιριών). Στο βαθμό πλέον, να αναγνωρίζεται ακόμα και από τους θεωρητικούς του συστήματος, τα ίδια τα κράτη και τα αφεντικά, ως μια δομική αντίφαση του καπιταλισμού, το σημείο εκείνο όπου αναπόφευκτα θα δημιουργήσει στο άμεσο μέλλον συνθήκες παρακμής και αποσταθεροποίησης του υπάρχοντος, καθόλου ελέγξιμες και χειραγωγήσιμες ενδοσυστημικά. Αν στο ζήτημα των κοινωνικών αντιστάσεων (με τον όποιο τρόπο) των διαρκώς όλο και περισσότερο αποκλεισμένων κοινωνικών κομματιών, που προκαλούνται από την επέλαση των παγκόσμιων αφεντικών, η απάντηση είναι η ένταση του ελέγχου, της καταστολής και του ιδεολογήματος της ασφάλειας, στο ζήτημα της καταστροφής του πλανήτη, οι ίδιες απαντήσεις δεν αρκούν. Το πεδίο απόσπασης της κοινωνικής συναίνεσης διαρρηγνύεται, αφού πλέον τίθεται όχι απλά ένα ζήτημα ποιότητας επιβίωσης, αλλά της ίδιας της δυνατότητας επιβίωσης. Και τα μοντέρνα ιδεολογήματα της πράσινης πολιτικής και της "αειφόρου ανάπτυξης", πέρα από τις ανακολουθίες τους (σε βαθμό γελοιότητας) επί του πρακτέου, έχουν ημερομηνία λήξης. Είναι μικρές ανάσες για την επιβίωση και την αυτοαναπαραγωγή του κυρίαρχου μοντέλου.

ΤΟ ΜΗΛΟ ΤΟΥ ΝΕΥΤΩΝΑ ΕΙΧΕ ΕΛΛΑΤΩΜΑΤΙΚΑ ΓΟΝΙΔΙΑ

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας τα τελευταία εξήντα χρόνια, από την πυρηνική βιομηχανία, την κυβερνητική, τη γενετική μηχανική, την ψηφιακή τεχνολογία, δεν έχει μόνο επιφέρει τεράστιες (και ανεπίστρεπτες) καταστροφές στο οικοσύστημα, αλλά και θεμελιώδεις αλλαγές στο κοινωνικό πεδίο, τροποποιώντας ριζικά τους όρους και τις μεθόδους καταπίεσης και εκμετάλλευσης. Ταυτόχρονα, ο επιστημονικός λόγος αναγορεύεται σε μια νέα θεολογία, στον τόπο όπου όλες οι εκκλήσεις του σύγχρονου κόσμου θα απευθυνθούν για σωτηρία. Η εξέλιξη της τεχνολογίας είναι όχι μόνο η καρδιά των σύγχρονων μορφών κυριαρχίας αλλά και το πεδίο όπου πολυεπίπεδα (ιδεολογικά, οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά), η "επιστήμη της συναίνεσης" θα αρθρώσει τα νομιμοποιητικά της άλλοθι. Αν αυτός ο πολιτισμός είναι ανθρωποβόρος και καρκινογόνος, η τεχνολογία θα "μας εφοδιάσει" με εκείνα

τα απαραίτητα αντισώματα κυριολεκτικά και μεταφορικά (από το πεδίο της ιδεολογίας ως το πεδίο της βιολογικής μας σύστασης), να ανταπεξέλθουμε και να επιζήσουμε. Η εμμονή των κυρίαρχων στη γενετική μηχανική, έχει να κάνει και με αυτό. Αν δεν μπορούμε να επιζήσουμε με τα δικά μας πνευμόνια στη μολυσμένη ατμόσφαιρα, γιατί όχι να μην αποκτήσουμε καινούρια και ανθεκτικότερα; Η νομιμοποίηση του υπάρχοντος και η προοπτική συνέχισής του, περνά πλέον και σχεδόν αποκλειστικά από τα σύγχρονα ιερατεία.

Οι περιρρέοντες μύθοι έχουν ντύσει την τεχνολογία με το μανδύα μιας ουδετερότητας και του γενικού καλού (και σχετικά πρόσφατα με την έννοια της βελτίωσης της "ατελούς φύσης" των ανθρώπων). Όμως, η επιστήμη και οι τεχνικές της, δεν είναι παρά η αντανάκλαση των μορφών καταπίεσης και εκμετάλλευσης, τόσο σε πρακτικό επίπεδο όσο και σε θεωρητικό. Κοιτάζοντας την ιστορία της, αντιλαμβανόμαστε πως ουδέποτε υπήρξε ένας "αγαθός" πόλος της αλήθειας του κόσμου, αλλά κάθε πόρισμά της, κάθε επίτευγμά της, κάθε "μεγάλη θεωρία", γεννιόταν από και κατέληγε στη διαιώνιση των σχέσεων εξουσίας. Αυτό που τείνει να αλλάξει σήμερα, είναι το γεγονός ότι οι ιλιγγιώδεις ταχύτητες της εξέλιξης της τεχνολογίας, την αναγορεύουν όχι σε έναν ακολουθητή των αναγκών των αφεντικών του κόσμου, αλλά σε ένα βασικό ρυθμιστή, σε έναν σχεδόν αυτόνομο πόλο που χαράσει κατευθύνσεις, προβλέπει ανάγκες και επιθυμίες και τις πραγματώνει. Ακόμα και σήμερα όπου οι ειδικοί προσπαθούν να μας πείσουν ότι η επιστήμη πλέον είναι τόσο εξελιγμένη που δε χωρά τις αγκυλώσεις του παρελθόντος, όπου η βαριά μηχανιστική αντίληψη του κόσμου ξεπεράστηκε από "ελεύθερα" σχήματα κατανόησής του, δε έπαψαν ποτέ να αθροίζουν τις "αλήθειες" τους με ήδη δεδομένο το επιθυμητό άθροισμα: την αυτοαναφορικότητα της επιστήμης και την αναγκαιότητα του υπάρχοντος. Η τεχνολογία είναι η απόλυτη επιστήμη του ελέγχου.

Σήμερα, την ίδια στιγμή που σχεδόν όλοι γοντεύονται, από τα θαυματουργά gadget, που καθαγιάζεται η ασταμάτητη ροή πληροφοριών, οι ιατρικές πρωτοπορίες, την ίδια στιγμή συντελείται μια βαθύτερη υποτίμηση της ζωής των υπηκόων. Οι νέες τεχνολογίες δεν παρατηρούν απλά, διαμορφώνουν τον κόσμο γύρω τους, του δίνουν το μονοδιάστατο νόημα που τους αρμόζει, επανασυνθέτουν την πραγματικότητα. Το ιδεολόγημα που θέλει τη γνώση και την τεχνολογία πιο κοντά από ποτέ στην κοινωνία, μοιάζει να βουλιάζει μέσα στις αντιφάσεις του. Οχι μόνο γιατί το μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού στερείται τα αναγκαία προς επιβίωση, αλλά και γιατί η κατεύθυνση της τεχνολογίας και της γνώσης, απαιτεί (για να είναι παραγωγική) τον πλήρη κατακερματισμό της και την απόλυτη εξειδίκευση. Είναι χαρακτηριστικά τα λόγια ενός γάλλου πυρηνικού φυσικού μετά το ατύχημα στο Τσέρνομπλ (που μπορούν να προεκταθούν σε κάθε τομέα των υψηλών τεχνολογιών): " Φοβάμαι τους πυρηνικούς αντιδραστήρες περισσότερο για τη φυσιολογική τους λειτουργία παρά για τον κίνδυνο ατυχήματος... Έχω το προνόμιο να κατέχω σχεδόν όλο το

θεωρητικό εξοπλισμό για την κατανόηση της λειτουργίας ενός αντιδραστήρα. Μονάχα θεωρητικά: υπάρχει απόσταση από τις αρχές μέχρι την εφαρμογή τους, από τα βιβλία μέχρι του πυρηνικούς αντιδραστήρες και τα συστήματα ελέγχου τους.... Αυτό που θα μπορούσε να είναι μια προσωπική μου αγωνία, που οφείλεται σε προσωπικές μου ελλείψεις, μετατρέπεται σε γενικό ερωτηματικό, από τη στιγμή που διαπιστώνω πως κανείς δε διαθέτει αυτή την ερμηνεία και τη σύνδεση που μου λείπει. Οι πλέον μπλεγμένοι σε μια τέτοια επιχείρηση, δεν έχουν παρά μια περιορισμένη οπτική. Ο μηχανικός δε γνωρίζει τίποτα για τις νόρμες ασφαλείας του μπετόν, ο ειδικός στη ραδιοπροστασία δε γνωρίζει τίποτα για τα προβλήματα μεταφοράς της θερμότητας, οι διευθύνοντες του προγράμματος δε γνωρίζουν παρά μονάχα το οργανόγραμμα στα χαρτιά..." Ακριβώς λοιπόν αυτά τα επικίνδυνα και δύσκολα υλικά των νέων τεχνολογιών απαιτούν την υπερσυγκέντρωση σε θύλακες υψηλών γνώσεων, αλλά και να στρατιωτικοποιηθούν, να αποκοπούν από οποιαδήποτε δυνατότητα κοινωνικής πρόσβασης και χρήσης. Αυτοί που θα καθορίσουν τη χρήση είναι οι ειδικοί, αφού πρώτα "μεταφράσουν" τις κοινωνικές ανάγκες. Το ότι οι κυρίαρχοι στρέφονται διαρκώς σε τεχνικές (για παράδειγμα, πυρηνικά, βιοτεχνολογίες κ.α) οι οποίες όχι μόνο είναι εκτός του ελέγχου της κοινωνίας, αλλά και δεν δίνουν καν τη δυνατότητα να τους επιτεθείς και να τους καταστρέψεις (πως να καταστρέψεις άλλωστε ένα πυρηνικό εργοστάσιο, χωρίς να εξαφανίσεις κάθε ίχνους ζωής;) καταδεικνύει και τη σχέση που επιβάλλει ο κυρίαρχος πολιτισμός σε σχέση με το περιβάλλον.

Οι "χαρμόσυνες" ειδήσεις των νέων τεχνολογικών ερευνών στο τομέα κυρίως της ιατρικής είναι κομμάτι μιας συγκεκριμένης προπαγάνδας. Οι λυτρωτές του ανθρώπινου πόνου (που κληροδότησε η "ατελής φύση"), επενδύουν πάνω στα φοβικά αντανάκλαστικά των "αδών" υπηκόων, για να παρουσιάσουν την αναγκαιότητα της τεχνολογίας αλλά βασικά στο να εγκωμιάσουν την καλή, προστατευτική φορά των νέων τεχνολογιών και την απεριόριστη ικανότητά τους. Είναι ένα παιχνίδι εκπαίδευσης και πίστης: η αφομοίωση αόριστων υποθέσεων και "πραγματικών" δυνατοτήτων εγγράφει στη συνείδηση την αναγκαιότητα ενός διαρκούς προχωρήματος. Κάθε αδυνατότητα οφείλει να κατακτηθεί, και οφείλει να κατακτηθεί τώρα. Αποσπώντας τα πραγματικά προβλήματα (ασθένειες, κοινωνική κατάσταση, παγκόσμια πείνα), από την κοινωνικά γενεσιουργό τους αιτία, μεταφέροντάς τις στο πεδίο μιας αόριστης παθολογίας, η ευθύνη της λύσης πέφτει πάλι στους ειδικούς. Τα παγκόσμια προβλήματα δεν είναι ορατά προβλήματα, δεν είναι οριστικά προβλήματα, είναι μαθηματικές εξισώσεις που περιμένουν εκεί για να λυθούν. Ακόμα και μέσα στις αντιφάσεις που παράγει η ανάπτυξη και οι νέες τεχνολογίες, ο κυρίαρχος λόγος θα προσπαθήσει να διευθετήσει το ζήτημα εντός των πλαισίων του. Ο διάχυτος σκεπτικισμός των καταναλωτών-υπήκοων τα τελευταία χρόνια, ύστερα από τις επαναλαμβανόμενες ειδήσεις

διατροφικών σκανδάλων, αυξήσεις των ασθενειών κτλ., αντί να οξύνει τα ερωτηματικά για την προσφερόμενη τεχνολογία και τον πολιτισμό της, οδηγεί σε μια μεγαλύτερη αναγκαιότητα των "ειδικών" και περαιτέρω θωράκιση (ακόμη και με όρους στρατιωτικούς) των επιστημονικών "επιτευγμάτων". Η ιδεολογία του ελέγχου δε φορά μόνο στολή μπάτσου...

Το ζήτημα που τίθεται πάει πολύ πιο πέρα από το ψευδοδίπολο του αν οι νέες τεχνολογίες είναι κοινωνικά χρήσιμες ή αν μπορούν να είναι ισόρροπες με το περιβάλλον. Το να απαντήσουμε για την κοινωνική χρησιμότητα της ασπρίνης, των χημειοθεραπειών ή του μίξερ (και μιλάμε για αυτές γιατί φαντάζουν αρκετά ουδέτερες) για παράδειγμα, συσκοτίζει έναν ολόκληρο κόσμο που θεσμίζεται εναντίον μας, πολυεπίπεδα, επιθετικότερα και αιματηρότερα από ποτέ. Οι αιχμές των νέων τεχνολογιών σε ένα γενικό επίπεδο (και όχι σε ένα επίπεδο καθημερινής χρήσης) δεν μπορούν να είναι διαχειρίσιμες από κανέναν παρά μόνο από τους ειδικούς, τα κράτη και τις πολυεθνικές. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι "καλές" αλλά και λειψές ανακαλύψεις της σύγχρονης αυτοκρατορίας των επιστημών είναι μία μόνο δυνατότητα η οποία παρουσιάζει τον εαυτό της δικτατορικά. Η "καλή" πλευρά των επιστημών υπάρχει γιατί οποιαδήποτε άλλη απάντηση δεν κρίθηκε συμφέρουσα ή παραγωγική. Τα δίπολα αυτά μετατρέπουν την επιταχυνόμενη βαρβαρότητα των αφεντικών σε ηθικοφανή διλήμματα και υπολανθάνουν μέσα τους μια σιωπηλή πίστη σε μια φιλοσοφία που διαρκώς ερημοποιεί κοινωνίες και οικοσυστήματα. Δεν υπάρχει περιθώριο για τη γενική εκτροπή της τεχνολογίας προς όφελος της κοινωνίας και της "σωτηρίας του πλανήτη", όχι μόνο γιατί οι όροι είναι στρατιωτικοποιημένοι από την πλευρά των κυρίαρχων, αλλά και γιατί αυτή κινείται ολοένα και πιο βαθιά στη λογική του απόλυτου ελέγχου και εκμετάλλευσης της καθημερινότητας και της ζωής. Η πίστη στην τεχνολογία θεσμοποίησε και συνεχίζει να θεσμοποιεί την καταστροφή της φύσης.

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Η μετατόπιση των παγκόσμιων αφεντικών από την απόλυτη λεηλασία στη "λελογισμένη" οικο-ευαισθησία, (πέρα από μια ξεκάθαρη φαινομενικότητα) είναι απόρροια μιας βαθύτερης αναδιάρθρωσης του κυρίαρχου λόγου και της στρατηγικής του. Για τις σύγχρονες δημοκρατίες πλέον, η διαχείριση των θεμελιωδών αντιφάσεων που παράγει το σύστημα (όπως αυτής της καταστροφής του πλανήτη), αποτελεί βασικό κορμό της νομιμοποίησής τους, βασικό εργαλείο απόσπασης της κοινωνικής συναίνεσης. Η ανάγνωση αυτών των αντιφάσεων, αλλά και οι κοινωνικές δυναμικές που αρθρώθηκαν τις προηγούμενες δεκαετίες

σχετικά με το οικολογικό ζήτημα, η βαθύτερη συνειδητοποίηση των κοινωνιών για την αυξανόμενη υποτίμηση των συνθηκών ζωής, οδήγησαν σε μια αναδίπλωση του κυρίαρχου λόγου, χωρίς όμως ούτε στιγμή να χάνεται η επιθετικότητα της ανάπτυξης σε σχέση με το περιβάλλον. Μια νέα μεγάλη πρόκληση καλούσε τα αφεντικά του κόσμου: "να σώσουμε τον πλανήτη γη". Και η ιδεολογική φόρμουλα εμφανίστηκε: αειφόρος ανάπτυξη. Η "πράσινη" προοπτική του καπιταλισμού βέβαια, (που πρωτοεμφανίστηκε στη σύνοδο του ΟΗΕ για το περιβάλλον και την ανάπτυξη το 1987), δεν εμπεριέχει απλά περιβαλλοντικές υποδείξεις ορθής διαχείρισης, αλλά αποτελεί ένα πλέγμα "αλληλεξάρτησης μεταξύ της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, κοινωνικής ευημερίας και οικονομικής αποδοτικότητας". Ένα νέο πλέγμα ουσιαστικά, διακυβέρνησης των ανθρώπινων κοινωνιών και του πλανήτη.

Παρόλ' αυτά, αυτοί που ευαγγελίζονται την αειφόρο ανάπτυξη, προσκρούουν πάνω σε δομικές αντιφάσεις του συστήματος. Δεν είναι μόνο η απροθυμία και ο εγγενής τυχοδιωκτισμός των αφεντικών, που μπροστά στο βραχυπρόθεσμο κέρδος μπορούν να αφανίσουν κάθε ίχνος ζωής σε μια γωνιά του πλανήτη. Είναι το σημείο αυτό, (όπου η κάθε ποσοστιαία μονάδα ανάπτυξης των οικονομικών δεικτών -το διαρκώς προσδοκώμενο για τον καπιταλισμό-, κάθε ποσοστιαία αύξηση του ΑΕΠ, του "βιοτικού επιπέδου" "πρωτοκοσμικών και τριτοκοσμικών", αλλά και κάθε στιγμή αυτού του πολιτισμού που διαλαλεί τα λαμπερά του προϊόντα και τα ανάλογα εμπορεύσιμα κοινωνικά του μοντέλα), αποτελεί το λογικό αδιέξοδο των κυρίαρχων.

Η οικολογίζουσα πρεμούρα των αφεντικών του κόσμου, που είναι ιδιαίτερα αισθητή την τελευταία πενταετία, από τη συνθήκη του Κυότο το 2005, τα πλαφόν παραγόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο 20% στην ΕΕ ως τις δηλώσεις του πλανητάρχη για τη σταδιακή απεξάρτηση της χώρας του από το πετρέλαιο, δεν είναι απλά στάχτη στα μάτια, ούτε κατα συνθήκη ψεύδη (όσο θυμό ή γέλιο μπορούν να προκαλούν) στους ανήσυχους υπηκόους. Ούτε πρόκειται απλά για τη θεμελίωση μιας νέας βαριάς βιομηχανίας, κινήτρα του παγκόσμιου καπιταλισμού: την οικο-τεχνολογία και την νέα ιδεολογία που αυτή παράγει. Είναι απόρροια και μιας στρατιωτικής-γεωπολιτικής εξίσωσης που γίνεται πλέον στρατηγικό πρόβλημα (με όρους πολεμικούς) για τους δυτικούς κυρίαρχους. Χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις του επίτροπου ενέργειας της ΕΕ μετά την πρόσφατη ρωσοουκρανική κρίση για το φυσικό αέριο αναφορικά με την ενεργειακή πολιτική της ΕΕ: "Οι στόχοι είναι τρεις: ανταγωνισμός, διατήρηση και εξασφάλιση της προσφοράς. Η ενεργειακή ασφάλεια θα γίνει όχημα των διεθνών σχέσεων της ΕΕ". Την εποχή της "σπάνης" του πετρελαίου, της αυξανόμενης ζήτησης ενέργειας, πέρα από τις λεγόμενες ανανεώσιμες πηγές -"φιλικές" στο περιβάλλον-, ξαναοίγει η πόρτα για την πυρηνική ενέργεια. Είναι χαρακτηριστικό πως η Γερμανία θα σταματήσει -ή θα επιβραδύνει κατά το πολιτικώς ορθό- το πρόγραμμα αποπυρηνικοποίησης που σαν στόχο είχε την

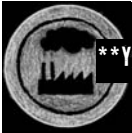
πλήρη απαλλαγή από τα πυρηνικά εργοστάσια ως το 2020....

Το σημαντικότερο βέβαια είναι, πως όλη αυτή η νεόκοπη πράσινη προπαγάνδα είναι κομμάτι της διαχείρισης και νομιμοποίησης του οικολογικού προβλήματος, προέκταση της φιλοσοφίας της "αιεφόρου λεηλασίας". Είναι κομμάτι μιας αυτοπροστατευτικής λογικής του κυρίαρχου αστικού πολιτισμού: κάθε κοινωνικό στοιχείο, κάθε πρόβλημα ανάγεται σε ζήτημα απλής διορθωσιμότητας. Η αναγωγή των κοινωνικών προβλημάτων σε επιστημονικά ζητήματα είναι όχι μόνο σύμφωνη με την περιρρέουσα φιλοσοφία του ιδεολογήματος της ασφάλειας αλλά ακρογωνιαίος λίθος της φιλοσοφίας του ελέγχου. Από τον έλεγχο του γονιδιώματος, της ενέργειας, των μητροπόλεων, των παγκόσμιων προβλημάτων, των ανυπάκουων πληθυσμών, τον κατακερματισμό της πλανητικής γεωγραφίας σε οριοθετημένους χώρους με σαφείς κατευθύνσεις, την αγροτική παραγωγή και τους τουριστικούς προορισμούς "αισθητικού κάλλους", τα καταφύγια άγριας ζωής... Καθετί οφείλει να χωροθετηθεί σε μια οργανική λειτουργικότητα για τους κυρίαρχους.

Θεσμική και ιδεολογική συνιστώσα όλων αυτών, είναι οι περιφνημες πράσινες μη κυβερνητικές οικολογικές οργανώσεις (και αδρά επικυρωσμένες), που έχουν αναχθεί πλέον σε επίσημους πράσινους συνομιλητές και διαχειριστές στα τραπέζια των αφεντικών αναφορικά με τα περιβαλλοντικά προβλήματα". Οι διαμεσολαβητικοί αυτοί μηχανισμοί (οι οποίοι έχουν πλέον χάσει και αυτόν τον ελάχιστο καταγγελτικό ακτιβισμό του παρελθόντος τους), θα ήταν αστείοι με τα θλιβερά κάπενινκς που οργανώνουν για την αφύπνιση της "οικολογικής συνείδησης των πολιτών", αν δεν ήταν ιδιαίτερα επικίνδυνοι και κομμάτι των κυρίαρχων σχεδιασμών για την "επιβίωση" στον πλανήτη. Η αντίληψη της ορθολογικής αντιμετώπισης του οικοσυστήματος, ο "πραγματισμός" τους, οι διορθωτικές εξαγγελίες τους, όχι μόνο δεν ενοχλούν τα αφεντικά του κόσμου, αλλά αποτελούν τους νέους εξερευνητές, που θα βρουν νέες πορείες για τον καπιταλισμό να ανασάνει πρόσκαιρα, θα αποροφήσουν τους κοινωνικούς κραδασμούς δίνοντας πίσω τον χρόνο στον καρκινογόνο αστικό πολιτισμό, αλλά και θα δώσουν εκέγγυα πίστης στο υπάρχον: ο πλανήτης θα σωθεί μόνο από τη εξελισσόμενη ανάπτυξη των ανθρώπων δυνατοτήτων που αυτή τη φορά, μαγικά θα χρησιμοποιηθούν προς όφελος της ζωής. Την ίδια στιγμή για τον κυρίαρχο πράσινο λόγο, η "σωτηρία του πλανήτη" δεν βρίσκεται μόνο στα χέρια κάποιων ρυπογόνων αφεντικών που πρέπει να πειστούν για τη βλάβη που προκαλούν, αλλά κυρίως στην εξατομίκευση του προβλήματος κοινωνικά: η απλυσία με την οποία έμαθε ο δυτικός υπήκοος να ζει, πρέπει να λειανθεί (χωρίς βέβαια ποτέ να αμφισβητηθεί καθολικά). Η διαχεόμενη φιλοσοφία που θέλει τον καθένα μας, ρυθμιστή της ισορροπίας του περιβάλλοντος, με απλές καθημερινές κινήσεις (πχ τα προγράμματα για την εξοικονόμηση ενέργειας, η ανακύκλωση κτλ.), αποτελεί μια προσπάθεια τύφλωσης μπροστά στα πραγματικά προβλήματα ζωής που θέτει η καπιταλιστική μηχανή: η ζωή και η συνέχισή της δεν είναι ζήτημα συγκρότησης

καθολικών ανατρεπτικών συλλογικών τακτικών και δράσεων αλλά πρόβλημα εκτόνωσης της καταναλωτικής μανίας και των ενοχών "μας". Η προσωπική ευθύνη για τη ρύπανση ή τη φροντίδα του περιβάλλοντος δεν μπορεί να γίνει σημείο αναφοράς, από τη στιγμή που δεν θέτει ταυτόχρονα ένα ριζικά διαφορετικό τρόπο κοινωνικής οργάνωσης και αντίληψης της ζωής που θα είναι επιθετικό σε κάθε λογική εκμετάλλευσης και καταπίεσης. Η ενσωμάτωση καιρικών κοινωνικών και πλανητικών προβλημάτων, μέσα σε θεσμικούς μηχανισμούς και θεσμολόγνες φιλοσοφίες, απομακρύνει το ζήτημα από το να τεθεί στους πραγματικούς του όρους: η δράση ενάντια στη λεηλασία της φύσης δεν μπορεί να αφορά τις εκφάνσεις ενός εξουσιαστικού πολιτισμού αλλά την ίδια του τη δομή.

Οι αντιστάσεις που έχουν αρθρωθεί ιδιαίτερα την τελευταία 15ετία παντού στον κόσμο, ενάντια στον εκσυγχρονισμό της βαρβαρότητας, αποτελούν ένα κομμάτι μιας "νομοτελειακής" κοινωνικής συνθήκης που απαντά στις επιθέσεις των κυρίαρχων. Στον ελλαδικό χώρο, αντιστάσεις υπήρξαν και υπάρχουν πολλές αναφορικά με την επιταχυνόμενη υποτίμηση του βιοτικού περιβάλλοντος, από τον Καλαμά, το Πουρί, την Ολυμπιάδα στη Χαλκιδική, τον πρόσφατο αγώνα των κατοίκων των Άνω Λιοσίων, της κινητοποίησης ενάντια στη λεηλασία των ελάχιστων χώρων πρασίνου (πχ, μητροπολιτικό πάρκο στο παλιό αεροδρόμιο), τους οποραδικούς αγώνες στις γειτονιές για την απομάκρυνση των κεραιών κινητής τηλεφωνίας....Πέρα ακόμη από τις αντιφάσεις που γεννιούνται από τους ίδιους τους αντιστεκόμενους (χαρακτηριστικό παράδειγμα τα Άνω Λιόσια αλλά και οι αγώνες ενάντια στις κεραίες), τα ζητήματα που τίθενται από αυτούς τους αγώνες είναι επαρκώς άλυτα και δύσκολα διαχειρίσιμα από τους κυρίαρχους. Αυτό που λείπει διαρκώς και αποτελεί και το κρίσιμο σημείο για την επικοινωνία και ολικοποίηση αυτών των αγώνων, είναι η βαθύτερη συνειδητοποίηση πως δεν πρόκειται απλά για ένα ζήτημα διαχείρισης του προβλήματος, αλλά για την αναγκαιότητα αντίστασης συνολικά στον θανάσιμο πολιτισμό των κυρίαρχων, τον γενικευμένο καταναλωτικό αυτισμό και την αλλοτρίωση. Βρισκόμαστε σε μια εποχή που οι "πράσινες κρίσεις" θα πολλαπλασιάζονται. Και κει θα πρέπει να τεθούν ξεκάθαρα αυτή τη φορά, οι όροι για μια χωρίς επιστροφή και χωρίς αναπτυξιολόγνα και ηθικοφανή διλήμματα, επίθεση σε αυτό που γεννά μαζικά την υποτίμηση, την εκμετάλλευση και το θάνατο. Από τις κωμωτερές ως τα βιοτεχνολογικά εργαστήρια, από την τουριστική ανάπτυξη ως τον έλεγχο της αγροτικής παραγωγής, τις βιομηχανικές επενδύσεις του θανάτου ως τις πράσινες εταιρείες ενέργειας,, τα μητροπολιτικά έργα ανάπλασης ως τα υπουργεία, τις πράσινες πολιτικές των ηγεμόνων ως την διατροφική πολιτική, ανοίγεται ένα καιρίο πεδίο αγώνα ενάντια στον πολιτισμό της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης.

Η πιο πρόσφατη οικο-ρητορεία από την πλευρά των κυρίαρχων, αφορά τις λεγόμενες "ανανεώσιμες πηγές" ενέργειας. Μέρος αυτής της προπαγάνδας είναι και η απόκρυψη των πραγματικών πυκνών της νέας αυτής "βαριάς" βιομηχανίας. Ο υπουργός περιβάλλοντος της Βραζιλίας της μεγαλύτερης παραγωγού βιοντίζελ, την ίδια στιγμή που πανηγύριζε για το εθνικό κατόρθωμα, παραδεχόταν πως για ένα λίτρο βιοκαύσιμου παράγονται 12 λίτρα επικίνδυνων τοξικών απόβλητων. Από τη στιγμή που η Βραζιλία έθεσε σαν στόχο της την "πετρελαϊκή απεξάρτηση", χρειάστηκαν να ανεβρεθούν νέες καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Αποτέλεσμα δεν είναι άλλο από το να απλώνονται οι πυρκαγιές στα δάση του Αμαζονίου, που καίγονται ανεξέλεγκτα για βδομάδες. Η αμερικάνικη εταιρεία ADM (η μεγαλύτερη παραγωγός στις ΗΠΑ), η οποία έχει τεράστιες εκτάσεις για την καλλιέργεια ειδικών φυτών (υβριδικού ζαχαροκάλαμου και καλαμποκιού κυρίως) αλλά και ειδικά διυλιστήρια για τα πράσινα καύσιμα, πρόσφατα κατατάχτηκε στη 10η θέση στη λίστα Toxic-100, των πιο ρυπογόνων βιομηχανιών της χώρας. Σύμφωνα με μελέτες, μία και μόνη της καλλιέργεια καλαμποκιού (το οποίο διυλίζεται με ειδική επεξεργασία καύσης) στην Iowa, παράγει περίπου 20 χιλιάδες τόνους διοξειδίου του θείου, νιτρικά οξείδια και άλλα ασαθή υλικά. Υπολογίζεται επίσης πως για την πλήρη αντικατάσταση της ζήτησης ντίζελ στις ΗΠΑ από τα βιοκαύσιμα θα απαιτηθεί μια καλλιεργήσιμη έκταση, ίση με 3 φορές τη συνολική καλλιεργήσιμη γη της χώρας με αποκλειστική παραγωγή ειδικών φυτών. Και μπορεί βέβαια όλα αυτά να καταγγέλλονται από τις επίσημες πράσινες οργανώσεις, οι καταγγελίες όμως τους αφορούν αποκλειστικά την υπέρβαση των επιτρεπών ορίων για την ανθρώπινη υγεία εκπομπής ρύπων ή τοξικών και σε καμμία περίπτωση δεν αναιρείται η "ευεργετική" δράση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ο μύθος της "ορθής" εργαλειοποίησης της φύσης, ακόμα και όταν αφορά μια "ήπια" δηλητηρίαση της, επανέρχεται. Η διαστολή των ποσών των επιτρεπών ορίων βέβαια, είναι ένα ακόμη εύπλαστο στοιχείο: είναι ενδεικτικό για παράδειγμα πως την τελευταία 50ετία το ποσοστό της "επιτρεπτής" έκθεσης σε ραδιενέργεια έχει διπλασιαστεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας...

Τέλος, είναι χαρακτηριστικές οι ομοιότητες της συνθηματολογίας των επίσημων οικολογικών οργανώσεων "το μέλλον της ανθρωπότητας είναι η πράσινη ενέργεια" με τη συνθηματολογία των αφεντικών. "Το μέλλον της Chevron είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας" δήλωνε ο πρόεδρος της (τρίτης μεγαλύτερης στον κόσμο) πετρελαϊκής εταιρίας ανακοινώνοντας το πρόγραμμα της εταιρίας για την έρευνα στα "φιλικά" στο περιβάλλον καύσιμα. Δεν πρόκειται για τυχοδιωκτικές αντιφάσεις, αλλά για ένα σχέδιο απόσπασης της κοινωνικής συναίνεσης στα σχέδια των αφεντικών. Η διατήρηση της καπιταλιστικής μηχανής έχει ανάγκη από την πράσινη "ευσαιθητοποίηση"...

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΕΠΛΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Τα δύο κείμενα που ακολουθούν αποτελούν μεταφράσεις από κείμενα ομάδων στις ΗΠΑ και την Αγγλία. Παρατίθενται εδώ, όχι απλά σαν κομμάτι μιας ενδιαφέρουσας ανάλυσης, αλλά και σαν μια εμπειρία ενός “νέου” και πολύχρονου αγώνα ενάντια στη λεπλασία της φύσης (και στη συγκεκριμένη περίπτωση ενάντια στη νέα θεολογία της βιοτεχνολογίας). Το πρώτο κείμενο έρχεται από την αμερικάνικη αναρχική ομάδα Willful Disobedience. Το δεύτερο, μικρό απόσπασμα κειμένου, από το αγγλικό αναρχικό-οικολογικό περιοδικό Do or Die, γραμμένο το 1999 περιγράφει τις πρώτες δυναμικές κινήσεις ενάντια στη χρήση βιοτεχνολογιών.

ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Έχω υποστηρίξει για χρόνια το ότι η τεχνολογία δεν είναι ουδέτερη, ότι φέρει μέσα της την ιδεολογία των μορφών της κυριαρχίας και της εκμετάλλευσης για τις οποίες έχει δημιουργηθεί. Αν αυτό δεν ήταν φανερό στις προηγούμενες τεχνολογικές εξελίξεις, η ανάπτυξη της βιοτεχνολογίας το κάνει ξεκάθαρο. Ακολουθώντας τη μεθοδολογία της σύγχρονης επιστήμης, που προσπαθεί να αποσυνθέτει το κάθε πράγμα στα μικρότερα συστατικά του σε μια υποτιθέμενη προσπάθεια να το “κατανοήσει”, η βιοτεχνολογία υπονομεύει την ακεραιότητα του ατόμου και τη δυνατότητα της ελεύθερης αλληλεπίδρασης, ενώ αντίθετα επιβάλλει μια μηχανοποιημένη αντίληψη της ζωής και μια εξάρτηση από τους “ειδικούς” που φροντίζουν τη λειτουργία των μηχανισμών.

Από τις ρίζες της η σύγχρονη επιστήμη έχει εξετάσει τον κόσμο σαν μια τεράστια μηχανή. Με μια τέτοια μηχανιστική οπτική, η μέθοδος για να επιτύχεις μια εξήγηση για το πως λειτουργεί ο κόσμος είναι να τον αποσυνθέσεις στα κομμάτια του και να τα μελετήσεις απομονωμένα. Για αυτό, η επιστημονική μέθοδος ποτέ δεν ήταν απλώς η εμπειρική μέθοδος -η μέθοδος της παρατήρησης. Η εμπειρική παρατήρηση όφειλε να επιβεβαιώνεται στην απομόνωση του εργαστηρίου μέσα από ελεγχόμενο πειραματισμό.

Η μηχανιστική αντίληψη του κόσμου συνάντησε τις ανάγκες της καπιταλιστικής ανάπτυξης αρκετά καλά. Καθώς ο καπιταλισμός αναπτύχθηκε μαζί με τα τεχνολογικά μέσα, μέσω των οποίων έλεγχε τις εκμεταλλεζόμενες τάξεις και τους πόρους της γης, η επιστημονική κατανόηση της κοσμικής μηχανής επίσης μεταβλήθηκε, προσφέροντας μια ιδεολογική δικαιολογία στις αναπτυσσόμενες μεθόδους της εκμετάλλευσης και της κυριαρχίας. Ενώ

κάποιοι έχουν προσπαθήσει να δώσουν στις (σχεδόν ενός αιώνα παλιές σήμερα) "νέες" επιστημονικές πλευρές της σχετικότητας και της φυσικής των κβάντα, έναν πλασματικό χαρακτήρα σαν ένα τέλος στη μηχανιστική οπτική και σαν ένα άνοιγμα στον "μυστικισμό" της επιστήμης, θα ήταν πιο ακριβές να πούμε ότι ο μηχανικισμός του Νεύτωνα έχει δώσει τη θέση του σε ένα μηχανικισμό της κυβερνητικής -ο κόσμος μεταμορφώθηκε σε μια μαθηματική σύνθεση που αποτελείται από πολύ μικρά κομμάτια πληροφοριών, από κβάντα. (Αξίζει να σημειωθεί ότι τα περισσότερα, αν όχι όλα, τα υπο-ατομικά σωματίδια, είναι στην πραγματικότητα μαθηματικές εξισώσεις που φαίνεται να επιλύουν ένα ειδικό πρόβλημα και μπορούν να προκαλέσουν ένα κηκτικό μπλιπ στην οθόνη μιας μηχανής που δεν υπηρετεί άλλο σκοπό από το να προκαλεί τέτοια κηκτικά μπλιπ σε ένα γιγαντιαίο εργαστήριο.) Εδώ η επιστήμη υποτιμά τελείως την παρατήρηση στο σημείο του να εξισώνει τα ισχυριζόμενα αποτελέσματα των "νοητικών πειραμάτων" (και σήμερα των προσομοιώσεων σε υπολογιστή επίσης) με εκείνα των υλικών πειραμάτων. Ο χειροपाστός κόσμος που βιώνουμε είναι τίποτα. Ο κόσμος των δεδομένων, των bits (πολύ μικρών κομματιών) των πληροφοριών, είναι τα πάντα -είναι η πραγματικότητα.

Η βιοτεχνολογία ταιριάζει τέλεια σε αυτή την αντίληψη της κυβερνητικής για τον κόσμο. Η επιστήμη της γενετικής έχει κάνει στη ζωή αυτό που η ατομική και υπο-ατομική φυσική έκαναν στον κόσμο -αποσυνθέτοντάς την σε δεδομένα, σε bits ανταλλάξιμων πληροφοριών. Και ακριβώς όπως στη "νέα" φυσική, όπου ο υλικός κόσμος όπως τον βιώνουμε παύει να έχει σημασία παρά μόνο σαν όχημα για την αλληλεπίδραση των κβάντα, έτσι και στην οπτική της γενετικής, το ξεχωριστό ζωντανό ον και η σχέση του με το περιβάλλον του είναι χωρίς σημασία από μόνα τους. Είναι απλώς οχήματα για γενετικές πληροφορίες, οι οποίες έρχονται να παρουσιαστούν σαν ουσία της ζωής, υπονομεύοντας την ατομικότητα, τη ζωτικότητα, την ελεύθερη σχέση και την ολιστική συνάφεια.

Στην πραγματικότητα, αυτό που κάνει αυτή η οπτική είναι να ψηφιοποιεί τη ζωή. Η ύπαρξή μας πλέον δεν λογίζεται ως μια συμφωνία του σώματος, του μυαλού, των παθών, των επιθυμιών, των ενεργειών, των επιλογών και των σχέσεών μας σε ένα μοναδικό χορό μέσα στον κόσμο, αλλά μάλλον σαν μια σειρά από ανταλλάξιμα bio-bits με τη δυνατότητα να ρυθμίζονται μέσα από το χειρισμό τους από τους ειδικούς. Το κοινωνικό πλαίσιο για αυτή την οπτική είχε ήδη εμφανιστεί πολύ πριν η "ανακάλυψη" του DNA της δώσει συγκεκριμένο υλικό για τα bits των πληροφοριών. Η καπιταλιστική ανάπτυξη, ειδικά στο δεύτερο μισό του 20ου αιώνα, μετέτρεψε τον πολίτη (ήδη μέρος του μηχανισμού του έθνους-κράτους) σε παραγωγό-καταναλωτή, κατά βάση ανταλλάξιμο με όλους τους άλλους, διαμορφώνοντας την οπτική της κοινωνικής τάξης. Η ακεραιότητα του ατόμου είχε ήδη υπονομευτεί να υπηρετεί απλώς της ανάγκες της κοινωνικής μηχανής. Δεν είναι στη συνέχεια ένα πολύ μεγάλο βήμα, να μεταμορφώνεις το άτομο σε τίποτα περισσότερο από ένα άθροισμα γενετικών κομματιών τα οποία είναι ανταλλάξιμα με τα κομμάτια

οποιοδήποτε άλλου "ζωντανού" εργαλείου;

Οι πρώτοι μοντέρνοι επιστήμονες ήταν κυρίως ευσεβείς χριστιανοί. Όταν φαντάζονταν τη μηχανή του κόσμου, αυτή ήταν σαν μια μηχανή φτιαγμένη από τον θεό για κάποιο σκοπό πέρα από την ίδια. Εδώ και καιρό, οι επιστήμονες έχουν εγκαταλείψει την έννοια του ανώτερου σκοπού. Ο κόσμος της κυβερνητικής δεν υπηρετεί άλλο σκοπό από το να συντηρεί τον εαυτό του έτσι ώστε να συντηρεί τη ροή των bits των πληροφοριών. Σε πρακτικό κοινωνικό επίπεδο αυτό σημαίνει ότι η κάθε μία οντότητα και όλες, υπάρχουν για το μοναδικό σκοπό να συντηρούν την παρούσα κοινωνική τάξη. Το κάθε άτομο είναι ένα εργαλείο για αυτό το σκοπό, και αυτά τα εργαλεία μπορούν να ρυθμίζονται όπως είναι αναγκαίο ώστε να συντηρούν τη ροή των πληροφοριών -η οποία να πούμε ότι είναι κέρδη- που επιτρέπει σε αυτή την κοινωνία να συνεχίζει.

Φυσικά, άτομα υπάρχουν ακόμα, ωστόσο υποβιβασμένα. Αυτοί που προωθούν την βιοτεχνολογία είναι υποχρεωμένοι να μας πείσουν για τα οφέλη της. Αν η ιδέα της βιοτεχνολογίας σαν μέσο για την καταπολέμηση της παγκόσμιας πείνας έχει χάσει όλη της την αξιοπιστία στο πρόσωπο τέτοιων τρομακτικών κινδύνων όπως η τεχνολογία terminator (εξολοθρευτής) και η κατοχύρωση των γενετικών υλικών με πατέντες, στη σφαίρα της ιατρικής η βιοτεχνολογία έχει καταφέρει να παρουσιάσει ένα περισσότερο ήπο πρόσωπο. Οι γενετικές υποθέσεις για τις ρίζες του καρκίνου, του αλκοολισμού, της σχιζοφρένειας, του εθισμού από ναρκωτικά και των αυξανόμενων αριθμών άλλων ασθενειών, διαταραχών και συμπεριφορών, γίνονται τώρα αποδεκτές σαν κοινοτοπίες παρά το γεγονός ότι πραγματική απόδειξη για αυτό σχεδόν δεν υπάρχει, και περισσότερο βασίζονται σε εικασίες. Εν τούτοις η προπαγάνδα των μέσων ενημέρωσης είναι αποτελεσματική, δημιουργώντας στους περισσότερους μια προθυμία να αποδεχτούν την "καλή" ιατρική χρήση της βιοτεχνολογίας, δηλαδή, μια προθυμία να τους φέρονται σαν κυβερνητική μηχανή που μπορεί να φτιαχτεί για να λειτουργεί με μεγαλύτερη ακρίβεια μέσα από τον χειρισμό bits πληροφοριών.

Οι δυνητικοί τρομακτικοί κίνδυνοι της βιοτεχνολογίας -η γενετική μόλυνση, η διαφυγή γενετικά σχεδιασμένων οργανισμών στο περιβάλλον, η ολοκληρωτική χρήση της κλωνοποίησης- φωνάζουν μόνο για τη ρύθμιση αυτού του τεχνολογικού συστήματος ώστε να εμποδιστεί η "κακή" του χρήση. Αλλά αν αυτό που αμφισβητούμε είναι η θεμελιώδης ιδεολογία που βρίσκεται πίσω από αυτή την τεχνολογία, ο υποβιβασμός των ατόμων ζωντανών όντων σε μηχανισμούς ροής bits πληροφοριών, τότε η μεταρρύθμιση αποβαίνει άχρηστη. Αν θέλουμε να σώσουμε την αξιοπρέπεια του ατόμου, την ομορφιά της ζωής, το θαύμα του κόσμου, τότε πρέπει να δράσουμε για να καταστρέψουμε αυτή την τεχνολογία και το κοινωνικό σύστημα που την παράγει. Και δεν μπορούμε να ξεχνάμε ότι η βιοτεχνολογία είναι απλώς η τελευταία, πιο πολύπλοκη εκδοχή αυτής της ιδεολογίας του υποβιβασμού που έχει υπάρξει εξ' αρχής έμφυτη στα βιομηχανικά τεχνολογικά συστήματα -και στην εξημέρωση την ίδια-. Για εκείνους

από εμάς για τους οποίους η ζωή δεν είναι απλώς επιβίωση, για τους οποίους ο θαυμασμός, η ομορφιά, το πάθος και η χαρά αποτελούν την ουσία της ύπαρξης, για τους οποίους η μοναδικότητα του κάθε ζωντανού όντος είναι η βάση για ένα κόσμο ελευθερίας, το καθήκον είναι τεράστιο: η καταστροφή της ψηφιοποιημένης ύπαρξης που έχει επιβληθεί πάνω μας και η εκ νέου δημιουργία των εαυτών μας καθημερινά ως μοναδικών και θαυμαστών όντων σε σχέση με εκείνους που αγαπάμε.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΛΟΥΔΙΤΕΣ

Δύο χρόνια πριν στη Βρετανία δεν υπήρχε άμεση δράση ενάντια στη γενετική μηχανική. Δύο χρόνια αργότερα, και έχει γίνει ένας από τους κύριους αγώνες στους οποίους εμπλέκονται τα κινήματά μας. Εκατοντάδες νέοι άνθρωποι έχουν ενεργοποιηθεί για οτιδήποτε, από μαζικές αχρηστεύσεις μέχρι νυχτερινά σαμποτάζ. Με περισσότερα από εβδομήντα κατεστραμμένα πεδία δοκιμών για πειραματικές γενετικές τροποποιήσεις, η δράση μας καθιστά ανάπηρο το προχώρημα της τεχνολογίας. Αυτό το άρθρο θα καλύψει το πως έχει αναπτυχθεί η καμπάνια και μερικούς από τους λόγους που είναι τόσο σημαντικό να αναχαιτιστεί η γενετική μηχανική. Πολλές εφημερίδες έχουν καλύψει τις καταστροφές, τις οικολογικές και της υγείας, που θα μπορούσαν να εμφανιστούν αν κακώς η γενετική μηχανική προχωρήσει στραβά. Αντίθετα αυτό το άρθρο θα παρουσιάσει τις καταστροφές, τις οικολογικές, τις κοινωνικές και της υγείας, που θα εμφανιστούν αν κακώς η γενετική μηχανική προχωρήσει ορθά.

Αν και η Βρετανία είναι η χώρα (του Πρώτου Κόσμου) όπου οι δράσεις ενάντια στη γενετική μηχανική βρίσκονται πραγματικά στην αρχή, σε ολόκληρο τον κόσμο άνθρωποι αντιστέκονται για περισσότερο από μια δεκαετία. Το πρώτο υπαίθριο πεδίο γενετικών δοκιμών ήταν μια φυτεία από γενετικά σχεδιασμένες φράουλες στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια το 1987. Το βράδυ αφού τα φυτά είχαν μεταφυτευτεί, μέλη της Earth First αναρριχήθηκαν στους φράχτες, απέφυγαν τους φύλακες ασφαλείας και κατάφεραν να ξεριζώσουν και τα 2.000 φυτά. Το 1989 τα μέλη της Earth First κατέστρεψαν ακόμα περισσότερα πεδία δοκιμών στις ΗΠΑ, κάτι που στη συνέχεια ενέπνευσε δράσεις στην Ολλανδία όπου ανασκάφτηκαν τρία πεδία δοκιμών. Αναλαμβάνοντας την ευθύνη για τις ολλανδικές επιθέσεις, οι "Εξαγριωμένοι Σκαπανείς" δήλωσαν σε ανακοίνωσή τους τον Ιούλιο του 1991: *"Η καταστροφή ενός αγρού δοκιμών είναι σκόπιμη, τόσο για να ξεκινήσει μια συζήτηση πάνω στο ζήτημα της βιοτεχνολογίας, όπως επίσης για να δηλώσει, με τη μορφή του σαμποτάζ, μια άμεση αντίθεση στην προπαγάνδα υπέρ της βιοτεχνολογίας!"*

Σε όλη τη διάρκεια, από τις αρχές μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του

ενενίντα, μια αναπτυσσόμενη συμμαχία από ομάδες Ινδών αγροτών οργανώθηκε ενάντια στις γενετικές τροποποιήσεις και την κατοχύρωση των σπόρων με πατέντες. Η καμπάνια, που περιλάμβανε τα πάντα, από την ίδρυση κοινοτικών τραπεζών σπόρων μέχρι τη μαζική καταστροφή μιας εγκατάστασης που άνηκε στην πολυεθνική Cargill, κορυφώθηκε με μια σθεναρή διαδήλωση 500.000 ατόμων. Πίσω στην Ευρώπη, το 1996 βρήκε Γερμανούς οικο-αναρχικούς να καταλαμβάνουν αγρούς για να τους σταματήσουν από το να φυτεύονται ως πεδία γενετικών δοκιμών. Εκείνη τη χρονιά, εμποδίστηκαν να φυτευτούν το ένα τρίτο του συνόλου των πεδίων και σε πολλά από όσα φυτεύτηκαν έγιναν στη συνέχεια σαμποτάζ. Μέχρι το τέλος του έτους, δώδεκα πεδία είχαν ανασκαφτεί και τα εναπομείναντα πειράματα βρίσκονταν κάτω από 24ωρη αστυνομική φρούρηση. Οι καταλήψεις σε φυτείες και οι δράσεις ενάντια στις γενετικές τροποποιήσεις συνεχίστηκαν στην Γερμανία και κατά το επόμενο έτος. Στις 21 Απρίλη του 1997 αποκαλύφθηκε ο αναπτυσσόμενος διεθνής χαρακτήρας της αντίστασης, όταν ακτιβιστές κατέλαβαν τα κεντρικά γραφεία της Monsanto ταυτόχρονα στη Βρετανία και την Αμερική. Δύο εβδομάδες αργότερα ανασκάφτηκε ένα πεδίο δοκιμών γενετικά μεταλλαγμένης πατάτας που άνηκε στο Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο Ερευνών της Γερμανίας. Ο επικεφαλής του ερευνητικού προγράμματος το περιέγραψε σαν "ένα άμεσο κτύπημα".

"Στις 8 Ιούνη [1997] μόλις πέντε μέρες μετά την ενέργεια στη Γερμανία οι Υπέρ Ήρωες Ενάντια στη Γενετική αποφάσισαν να παίξουν κρίκετ σε ένα πεδίο δοκιμών γενετικά μεταλλαγμένης πατάτας λίγο έξω από το Κάιμπριτζ. Εξαιτίας της φύσης του κάπως λασπωμένου και υγρού γηπέδου, οι πατάτες αντικατέστησαν την παραδοσιακή κόκκινη μπάλα. Οι αμυντικοί είχαν δύσκολες στιγμές -τα περισσότερα χτυπήματα των μπασουινιών κατέληγαν σε "μπάλες" που κομματιάζονταν, ή αλλιώς που χάνονταν μέσα στο ανασκαμμένο έδαφος. Ολόκληρη η γενετικά μεταλλαγμένη φυτεία καταστράφηκε."

Ημέρες μετά το πρώτο σαμποτάζ σε πεδίο δοκιμών γενετικά μεταλλαγμένων στη Βρετανία, στη Γερμανία βρέθηκε άλλος ένας αγρός ανασκαμμένος, αυτή τη φορά γενετικά μεταλλαγμένων ζαχαρότευτλων. Περίπου δύο μήνες αργότερα ανασκάφτηκαν στην Βρετανία και άλλα πεδία, για να ακολουθήσει το Νοέμβριο του 1997 η πρώτη από τις πολλές αχρηστεύσεις της γαλλικής Confederation Paysanne σε πεδία γενετικά μεταλλαγμένων από. Ο επόμενος χρόνος βρήκε μια μαζική κλιμάκωση της άμεσης δράσης στη Βρετανία, με καταλήψεις σε γραφεία και σαμποτάζ σε πεδία δοκιμών. Το 1998 περισσότερα από τριάντα πεδία δοκιμών καταστράφηκαν, συμπεριλαμβανομένων επτά πειραμάτων σοπορέλαιου σε διαφορετικά σημεία της χώρας το ίδιο βράδυ. Ο τελευταίος χρόνος επίσης, βρήκε το πρώτο γενετικό πείραμα να ιδρύεται στην Ιρλανδία. Σχεδόν αμέσως το πείραμα ανασκάφτηκε χωρίς ποτέ να αντικατασταθεί. Ο χρόνος τέλειωσε με τους Ινδούς αγρότες στην Karnataka να ξεκινούν την "Επιχείρηση Αποτέφρωσης της Monsanto" βάζοντας

Στις 20 Γενάρη, το FBI εξέδωσε μια λίστα 12 υπόπων για δεκάδες κακουργήματα -που επισείουν ισόβιες καθείρξεις- και αφορούν αυτό που ονομάζεται από τους νεοσταυροφόρους, "οικο-τρομοκρατία". Η λίστα αυτή καθημερινά διευρύνεται είτε με νέους κατηγορούμενους είτε με ονόματα "μαρτύρων", οι οποίοι να μην δεν κατηγορούνται αλλά στην κατάθεση τους για τα αδικήματα μπορούν να κατηγορηθούν (σύμφωνα με το αμερικάνικο δίκαιο δεν μπορούν να αρνηθούν την εξέτασή τους από το ομοσπονδιακό δικαστήριο, γιατί αυτό ισούται με άρνηση συνεργασίας και αυτόματη πολύχρονη φυλάκισή τους). Τα αδικήματα αφορούν εμπρηστικές κυρίως επιθέσεις εναντίων διάφορων εταιριών και κρατικών υπηρεσιών που "διαχειρίζονται" τον φυσικό πλούτο (εταιρίες ξυλείας, ηλεκτροπαραγωγής, βιοτεχνολογίας, φάρμες μεταλλαγμένων κτλ.)

Το "κυνήγι μαγισσών" και ο "Πράσινος Τρόμος", όπως έχει ονομαστεί από το κίνημα αλληλεγγύης η υπόθεση αυτή, δεν έχει παρά ένα μόνο σκοπό: την εξολόθρευση του εσωτερικού εχθρού, που δεν αρκείται απλά σε μια καταγγελτικές-διορθωτικές εξαγγελίες αλλά φέρνει στην επιφάνεια τη λεηλασία ανθρώπων και φύσης, με την επιθετικότητα που της αρμόζει. Είναι γνωστό εξάλλου πως, οι υπερατλαντικές σταυροφορίες πρέπει πρώτα να πραγματοποιηθούν και να εμπεδωθούν από τα ριζοσπαστικότερα κομμάτια των ντόπιων κοινωνιών. Οι ΗΠΑ έχουν μια ξεχωριστή ευχέρεια και εμπειρία σε αυτό, πολύ πριν και από τη δεκαετία του '60, όπου οι πολιτικές αυτές διευρύνθηκαν σε υπερθετικό βαθμό. Το βίντεο "burning rage" φτιάχτηκε για την υπόθεση αλληλεγγύης από αμερικάνους συντρόφους.

Για περισσότερη ενημέρωση σχετικά με τις διώξεις, στο ίντερνετ:

www.azef.org, www.earthfirst.org, www.spiritoffreedom.org.uk, www.ecoprisoners.org, www.supportrod.org

ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΤΟΥ ΘΕΡΣΙΤΗ
25/06/06

